

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 38C/317/2010
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7110229861
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Centková
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2020:7110229861.27

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudcom JUDr. Jarmilou Centkovou v spore žalobcu: T. zastúpeného JUDr. Vladimírom Kucharčíkom, advokátom so sídlom v Košiciach, Štefániková 40, 040 01 Košice proti žalovanému: M. zastúpenému advokátskou kanceláriou Vojčík & Partners, s.r.o., Rázusova 28, 040 01 Košice o určenie udržania práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu

rozhodol:

I. Žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovaný má **n á r o k** na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré žalobca zaplatí na účet právneho zástupcu žalovaného do 3 dní od doručenia uznesenia, ktorým súd I. inštancie rozhodne o výške tejto sumy.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 7.12.2010 domáhal voči žalovanému určenia, že nadobudol udržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúce v práve žalobcu na prechod pešo, prejazd autom a uloženie inžinierskych sietí na pozemku žalovaného KN-C, parc.č. XXXX/X o výmere 155m², druh pozemku: orná pôda, vzniknutej z pozemku žalovaného KN-C, parc. č.XXXX o výmere 969m², druh pozemku: orná pôda zapísaného na liste vlastníctva č. XXX, kat. územie C. vedeného Správou katastra C. na základe geometrického plánu č. XXX/XXXX vyhotoveného dňa 3.11.2010 spoločnosťou SK GEO s.r.o. (Ťahanovské riadky 81, Košice, IČO: 44 715 323), ďalej sa domáhal uloženia povinnosti žalovanému trpieť vykonávanie práva prechodu či prejazdu žalobcu a uloženia inžinierskych sietí cez jeho pozemok zaťažený vecným bremenom, ako aj náhrady trov konania. Svoj návrh odôvodnil tým, že žalobca je výlučným vlastníkom pozemku parc. číslo XXXX. o výmere 1055m² orná pôda a pozemku, KN-C a parc. číslo XXXX o výmere 16m² zastavané plochy a nádvoria zapísaného na liste vlastníctva č. XXXX v kat. území C. a žalovaný je výlučným vlastníkom pozemku parc. číslo XXXX o výmere 969m² orná pôda a parc. číslo XXXX o výmere 68m² zastavané plochy a nádvoria, ďalej parc. číslo XXXX o výmere 34m² zastavané plochy a nádvoria zapísaného na liste vlastníctva č.. Ďalej uviedol, že parcely oboch strán tohto sporu boli kupované v rovnakom čase a jedinou prístupovou cestou k parcele žalobcu bola cesta po parcele žalovaného, a o užívaní jeho pozemku, ako o prístupovej komunikácii už v čase odkúpenia pozemku sa dohodol žalobca s otcom žalovaného, pánom T. (pozn.súdu, zomr.XX.X.XXXX). Táto dohoda o zriadenie práva prechodu a prejazdu po terajšej parcele číslo XXXX k parcele žalobcu číslo XXXX bola podmienkou odkúpenia parcely a bola uzavretá ústne, ktorá neskôr mala byť potvrdená aj písomne, avšak toto sa už nestalo. Právo prechodu a prejazdu bolo po celú dobu od nadobudnutia pozemku, až do roku 2009 rešpektované tak zo strany otca žalovaného, a neskôr, po prevode pozemkov na odporcu žalovaného, aj ním samotným, žalobca toto právo prejazdu za celé toto obdobie využíval, keďže mal a naďalej má kľúče od brány postavennej na hranici pozemku žalovaného, parcelné číslo XXXX. Od roku 2009 už nastali problémy s prejazdom cez tento pozemok, nakoľko žalovaný na ňom postavil lešenie na výstavbu komína, čím znemožnil prejazd žalobcovi na

svoj pozemok. Žalobca ďalej uviedol, že keďže ako oprávnený držiteľ od roku 1965 do roku 2009 vykonával právo zodpovedajúce vecnému bremenu, nadobudol toto právo vydržaním. So žalovaným sa mal záujem mimosúdne dohnúť na zmluvnom zriadení vecného bremena pre právo prechodu, prejazdu a uloženia inžinierskych sietí na časti parcely odporcu KN-C, číslo XXXX o výmere 969m² vymedzenej geometrickým plánom dňa 15.6.2010, avšak žalovaný tento návrh odmietol.

2. Žalobca sa súčasne s návrhom na rozhodnutie vo veci samej domáhal aj nariadenia predbežného opatrenia, ktorým by súd zakázal žalovanému vykonať akékoľvek stavebné práce na časti pozemku KN-C, parcela číslo XXXX o výmere 969m², druh pozemku: orná pôda zapísaného na liste vlastníctva č. XXX, kat. územie C. vedeného Správou katastra C. ktorá podľa priloženého Geometrického plánu č. XXX/XXXX vyhotoveného dňa 3.11.2010 spoločnosťou SK GEO s.r.o., Ťahanovské riadky 81, Košice, IČO: 44 715 323 predstavuje novovytvorenú parcelu číslo 1XXX/X o výmere 155m², druh pozemku: orná pôda s odôvodnením, že žalovaný je tesne pred podaním tohto návrhu začal (bez stavebného povolenia) stavať betónový múrik presne na tej časti pozemku parcela číslo XXXX, ktorá predstavuje novovytvorenú parcelu číslo XXXX/X a to pozdĺž celej tejto parcely, čím fyzicky vykonáva zábranu pre žalobcu prejsť k svojmu pozemku a k svojej rekreačnej chate autom.

3. Súd uznesením č.k.38C/317/2010-20 zo dňa 20.12.2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť v spojení s uznesením č.k.4Co/79/2011-43 zo dňa 31.3.2011 nariadil predbežné opatrenie, ktorým zakázal žalovanému vykonávať stavebné práce na časti pozemku KN-C, parcela číslo XXXX katastrálne územie C. až do času právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

4. Žalovaný k žalobe dňa 7.11.2011 uviedol, že návrh žalobcu je čiastočne neopodstatnený, pretože dobrovoľne a bezodplatne umožnil žalobcovi prechádzať k svojej nehnuteľnosti, prístup k nehnuteľnosti mu nezamedzil a aj novovytvorená parcela určená na prechod pre žalobcu je dostatočne široká na to, aby bolo možné po nej prejsť aj s vozíkom, či fúrikom, a rovnako aj inžinierske siete, ktorých uloženia sa domáha žalobca sú už vedené cez pozemok žalovaného a prístupu k inžinierskym sieťam z dôvodu opravy, či údržby v prípade potreby žalovaný nikdy nebránil a ani nemá dôvod brániť. Žalovaný nesúhlasil so získaním práva prejazdu motorovým vozidlom cez svoj pozemok, pretože je zrejmé, že žalobca sa snaží získať viac práv, ako mu patrí z dôvodov, že

- právo prejazdu žalobca nikdy nemal a nemá, keďže žalobca v posledných rokoch realizoval takmer výlučne len právo prechodu pešo,
- pri svojvoľnom prejazde motorovým vozidlom realizovanom kedykoľvek hrozí v prípade neopatrnosti ujma na živote alebo zdraví nevidiacej dcéry žalovaného, ktorá sa po pozemku často pohybuje a prejazd vozidlom ju môže obmedzovať, a to nielen výfukovými plynmi,
- prejazdom vozidlom by zároveň žalobca narušal súkromie žalovaného a jeho rodiny,
- na pozemku žalovaného by sa šírili nebezpečné škodlivé výfukové plyny a plodiny z motorového vozidla, čo by malo nepriaznivé následky nielen na zdravie žalovaného a jeho rodiny, ale aj na ovocné stromy, o ktoré sa odporca stará.

Žalovaný napokon namietal, že to, že strpel občasný prejazd žalobcu motorovým vozidlom cez svoj pozemok ešte neznamená, že žalobca nadobudol právo prejazdu cez jeho pozemok, v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, zn.:12/NS ČR 22 Cdo 2241/2005.

5. Prvostupňový súd v spore rozhodol rozsudkom sp.zn.č. 38C/317/2010-287 dňa 22.9.2016 tak, že v I. výroku určil, že žalobca ako vlastník pozemku KN - C, parcela č. XXXX . o výmere 1055 m², druh pozemku orná pôda, zapísaný na Liste vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie C., vedeného Okresným úradom C. katastrálny odbor, nadobudol vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúce v práve vlastníka pozemku KN-C , parcela č. XXXX na prechod pešo cez pozemok KN - C, parcela č. XXXX. o výmere 969 m², druh pozemku orná pôda, zapísaného na Liste vlastníctva č. XXX, katastrálne územie C. vedeného Okresným úradom C. katastrálny odbor v rozsahu diel 1 vo výmere 71 m², vyznačenom v geometrickom pláne č. X/XXXX, k.torý vyhotovil dňa 14.4.2014 T. znalec z odboru Geodézia a kartografia a úradne overil katastrálny úrad dňa 28.4.2014 pod č. XXX/XXXX a ktorý tvorí súčasť tohto rozsudku. Súd ďalej v II. výroku určil, že žalobca nadobudol vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúce v práve žalobcu užívať už existujúcu vodovodnú a elektrickú prípojku nachádzajúcu sa na nehnuteľnosti žalovaného pozemku parc. č. XXXX o výmere 969 m² zapísanom na Liste vlastníctva č. XXX., okres C.. V III. výroku súd určil, že žalobca ako vlastník pozemku KN - C, par. č. XXXX . o výmere 1055 m², druh pozemku orná pôda, ktorý je zapísaný na Liste vlastníctva XXXX, katastrálne územie C. vedeného Okresný úradom C., katastrálnym odborom, nadobudol vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúce v práve vlastníka pozemku, KN - C, par. č. XXXX na prevádzku, údržbu, opravu a rekonštrukciu už uloženej vodovodnej a elektrickej prípojky na pozemku KN - C, par. Y. o výmere 969 m², druh pozemku orná pôda zapísaného na Liste vlastníctva č. XXX, katastrálne územie C. katastrálnym odborom v rozsahu dielu 1 o výmere

71 m² u elektrickej prípojky a v rozsahu dielu 3 o výmere 44 m² u vodovodnej prípojky vyznačených v geometrickom pláne č. X/XXXX, ktorý vyhotovil dňa 14.4.2014 T. znalec z odboru Geodézia a kartografia a úradne overil katastrálny úrad dňa 28.4.2014 pod č. XXX/XXXX a ktorý tvorí súčasť tohto rozsudku. Vo IV. výroku súd rozhodol, že žalovaný ako vlastník pozemku KN - C, parc. č. XXXX o výmere 969 m², druh pozemku orgán pôda, zapísaného na Liste vlastníctva č. XXX, katastrálne územie C. katastrálnym odborom je povinný trpieť vykonávanie práva prechodu, práva užívania, prevádzky, údržby, opravy a rekonštrukcie vodovodnej a elektrickej prípojky žalobcom cez tento pozemok zaťažovaný vecným bremenom. V V. výroku súd žalobu v prevyšujúcej časti (o určenie práva prejazdu motorovým vozidlom cez pozemok žalovaného) zamietol. V VI. výroku súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 33,33 %.

6. O odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku súdu prvej inštancie, rozhodol Krajský súd v Košiciach pod sp.zn.č. 5Co/160/2017-344 dňa 25.1.2018 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku V. potvrdil a výroky I. a VI. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s konštatovaním, že u žalobcu nevznikla oprávnená držba, lebo neexistoval žiaden právny titul, ani domnelý, keďže žalovaný dobrovoľne umožňuje užívať časť svojho pozemku na prechod žalobcu, je potrebné vyhodnotiť len túto skutočnosť a to v rozsahu umožneného užívania, pričom je potrebné mať na zreteli, že akokoľvek vzniknuté vecné bremeno nemôže oprávnený čo do obsahu meniť alebo rozširovať.

7. O dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky pod sp.zn.č. 8 Cdo/147/2018-396 dňa 11.9.2019 tak, že dovolanie odmietol s odôvodnením, že v danom prípade nedošlo k vydržaniu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu žalobcom napriek tomu, že 1. januárom 1992 odpadli v zásade všetky predchádzajúce obmedzenia vydržania (aj vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu), nič to nezmenilo na tom, že jeho držba nemohla byť od počiatku dobromyseľná.

8. Dňa 11.11.2019 žalobca navrhol pripustiť zmenu v osobe žalobcu (v priebehu konania doterajší žalobca T. previedol darovacou zmluvou, ktorej vklad v KN bol povolený dňa 26.6.2018 pod č. Z. vlastníctvo k pozemkom, KN - C, parc. č. XXXX o výmere 1 055 m² - orná pôda a parcelné číslo XXXX o výmere 16 m² - zastavaná plocha a nádvorie zapísaným na L. C. v celosti na syna T., ktorú súd pripustil uznesením pod sp.zn.č. 38C/317/2010-430 dňa 26.11.2019, ako aj zmenu v petite žaloby (v znení : „Súd určuje, že žalobca ako vlastník pozemku, KN - C, parcelné číslo XXXX o výmere 1055 m², druh pozemku: orná pôda, ktorý je zapísaný na L. C., katastrálnym odborom nadobudol vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúce v práve vlastníka pozemku, KN - C, parcelné číslo XXXX na prechod pešo cez pozemok KN - C, parcelné číslo XXXX o výmere 969 m², druh pozemku: orná pôda zapísaného na LV č. XXX, kat. územie C., katastrálnym odborom v rozsahu dielu 1 o výmere 71 m² vyznačenom v geometrickom pláne č. X/XXXX, ktorý vyhotovil dňa 14.4.2014 T. znalec z odboru geodézia a kartografia a úradne overil katastrálny úrad dňa 28.4.2014 pod č. XXX/XXXX. a ktorý tvorí súčasť tohto rozsudku. Žalovaný je povinný trpieť vykonávanie práva prechodu žalobcu cez jeho pozemok zaťažovaný vecným bremenom. Žalovaný má právo na plnú náhradu trov konania voči žalovanému. alebo alt. Súd zriaďuje pre žalobcu vecné bremeno im rem spočívajúce v práve cesty pre žalobcu ako vlastníka pozemkov, KN - C, parc. č. XXXX o výmere 1 055 m², druh pozemku: orná pôda a parcelné číslo XXXX o výmere 16 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie zapísaných na L. C. katastrálnym odborom a stavby - chaty nezapísanej v katastri nehnuteľnosti postavenej na pozemku, KN - C, parcelné číslo XXXX o výmere 16 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie zapísanom na L., katastrálne územie C. katastrálnym odborom a to v rozsahu dielu 1 o výmere 71 m² - právo prechodu dielu 1 a 2 o celkovej výmere 140 m² - právo prejazdu vyznačených v geometrickom pláne Y.torý vyhotovil dňa 14.4.2014 T. znalec z odboru geodézia a kartografia a úradne overil katastrálny úrad dňa 28.4.2014 pod č. XXX/XXXX a ktorý tvorí súčasť tohto rozsudku. Žalovaný je povinný trpieť vykonávanie práva prechodu a prejazdu žalobcu cez jeho pozemok zaťažovaný vecným bremenom. Žalovaný má právo na plnú náhradu trov konania voči žalovanému.“), ktorú súd nepripustil uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 16.1.2020.

S k u t k o v ý s t a v :

9. Z listu vlastníctva z katastra nehnuteľností číslo XXXX pre okres: C. zistil, že žalobca je výlučným vlastníkom pozemku parcely registra „C“, evidovanej na katastrálnej mape pod parcelným číslom XXXX o výmere 1055m² orná pôda a pozemku parcely registra „C“ parcelné číslo XXXX o výmere 16m² zastavané plochy a nádvoria, titulom Rozhodnutia o povolení vkladu Darovacej zmluvy Z. zo dňa 26.6.2018.

10. Ako vyplýva z Notárskej zápisnice pod č. G. zo dňa 18.10.1965, žalobca, ako kupujúci a Q. ako predávajúca, sa dohodli na kúpnej zmluve, ktorej predmetom bol prevod vlastníctva k nehnuteľnosti

evidovanej v pozemkovej knihe v katastrálnom území C. za dohodnutú kúpnu cenu 1.600 Kčs. Táto kúpna zmluva bola registrovaná na Štátnom notárstve v C. 2.3.1966 pod číslom P.

11. Z listu vlastníctva z katastra nehnuteľností číslo XXX pre okres: C. vyplýva, že žalovaný je výlučným vlastníkom pozemku parcely registra C, evidovanej na katastrálnej mape pod parcelným číslom XXXX o výmere 969m² orná pôda, pod parcelným číslom XXXX o výmere 68m² zastavané plochy a nádvoria a pod parcelným číslom XXXX o výmere 34m² zastavané plochy a nádvoria, na základe Darovania P. v.z..

12. Rozhodnutím Mestského národného výboru v C. odboru výstavby a zveľaďovania dňa 19.6.1967 pod číslom Z. bolo žalobcovi vydané stavebné povolenie na výstavbu rekreačnej chaty na parcele Y. o ploche 20,84m².

13. Dňa 15.6.2010 právny zástupca žalobcu vyzval žalovaného na uzavretie zmluvy o zriadení vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu, prejazdu a uloženia inžinierskych sietí na pozemku, KN-C, parcela č.XXXX o výmere 969m², druh pozemku: orná pôda, zapísaného na liste vlastníctva č.XXX, katastrálne územie C. ktoré bolo dohodnuté s právnym predchodcom žalovaného už pri kúpe pozemku, nakoľko je to jediná prístupová komunikácia k parcele žalobcu a toto právo prechodu a prejazdu bolo po celú dobu od nadobudnutia pozemku až do roku 2009 rešpektované a žalobcom využívané.

14. Dňa 7.7.2010 žalovaný k výzve žalobcu uviedol, že ani jeho právny predchodca a ani on nemajú vedomosti o tom, že by akoukoľvek formou bolo dané právo na prechod a či prejazd žalobcovi a že nevznikli a ani neexistujú žiadne skutočnosti na vznik vecného bremena ani vydržaním a so zriadením vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu, prejazdu a uloženia inžinierskych sietí na pozemku KN-C, parcela č. XXXX, list vlastníctva č.XXX, ktorej je výlučným vlastníkom. Uviedol, že nesúhlasí s tvrdením žalobcu, že jeho pozemok je jedinou prístupovou komunikáciou k parcele žalobcu, pretože je možný aj prístup po ceste s parcelou č. XXXX a následne cez parcelu XXXX a XXXX. Navrhol, ak by tomu tak malo byť, aby žalobca na výmenu odstúpil plochu rovnakej výmery zo svojej parcely.

15. Žalobca predložil Geometrický plán č.. zo dňa 3.11.2010 (vyhotoviteľ SK GEO s.r.o., Ťahanovské riadky č.81, Košice, IČO: 44 715 323), ktorý si dal vyhotoviť za účelom oddelenia pozemku parcely č.XXXX/X a zriadenia vecného bremena k nej, podľa ktorého bol pozemok zapísaný na liste vlastníctva č.. o celkovej výmere 969m² orná pôda rozdelený na dve nové parcely pod parcelným číslom XXXX/X o výmere 814m² orná pôda a pod parcelným číslom XXXX/X o výmere 155m² orná pôda.

16. Na pojednávaní dňa 6.12.2011 žalobca vo svojej výpovedi uviedol, že pozná rodičov žalovaného od roku 1960, v roku 1964 sa spoločne rozhodli kúpiť pozemky, a pri ich delení sa s otcom žalovaného B. a ďalším susedom pánom M. (po ňom na pozemku postavil rodinný dom pán U. okolo roku 1974-1975) dohodli na usporiadaní pozemkov a súčasne uzavreli ústnu dohodu o tom, že pravú stranu pozemkov budú všetci používať ako prízjazdovú cestu k svojim pozemkom a takto to užívali nepretržite 40 rokov. V roku 1967 žalobca na svojom pozemku postavil chatu, pozemok využíval a využíva na pestovanie zeleniny, mám tam zasadené ovocné stromy, teda výlučne ako záhradku. Na záhradu chodí veľmi často aj s rodinou, stále tam víkendovali, niekedy zostávali aj cez týždeň. Otec žalovaného oplotil svoj pozemok v roku 1970 najprv tak, že doň nezahrnul cestu, ktorú užívali na prízjazd k pozemku, až v roku 1972, kedy si otec žalovaného postavil nový plot taký, ako je doteraz. Uviedol, že v roku 1974 si kúpil auto a pozemok odporcu užíval na prejazd autom vyše 20 rokov bez problémov, vozil na chatu materiál, rôzne veci. Aj ďalší sused pán U. ktorý kúpil pozemok od pána M. túto cestu využíval, keď na svojom pozemku okolo roku 1974-1975 staval rodinný dom a nákladiakmi vozil stavebný materiál, ide o spoločnú cestu, teda aj cez pozemok žalobcu. Na pozemok sa dostali tak, že každý z nich troch, teda p. B., navrhovateľ a p. M. neskôr aj p. U. mali svoje kľúče od brány na pozemku žalovaného, ktorú si sami otvorili, zatvorili a prešli k svojim pozemkom, autá zaparkovali až pred svojimi chatami. Žalobca uviedol, že pán M. nejazdil autom, ale motorkou. Jeho nástupca, p. U.a svojej chate zhruba 2-3 roky býval s rodinou po celý čas, nevedel uviesť, ako často používal cestu, na možnosť, či môže po pozemku chodiť sa ho nepýtal, nerobili s tým žiadne problémy. Na otázku žalovaného, či sa pamätá na ústnu dohodu v čase kúpy pozemkov v r.1965 o zmenšení pozemkov žalobcu a pána M. v prospech žalovaného otca v rozsahu, a v akom mala byť cesta žalobca uviedol, že o tejto dohode nič nevie, že ani on nič nežiadal od suseda za užívanie cesty po jeho pozemku.

17. Žalovaný vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 6.12.2011 uviedol, že obaja jeho rodičia ešte žijú a povedali mu o dohodách medzi nimi a žalobcom. V roku 2005 sa potom, ako pozemok nad žalobcom kúpil O. sa tam začali pohybovať cudzie osoby, preto z hľadiska bezpečnosti a ochrany svojho majetku sa rozhodol, že postaví plot, aby zamedzil vstup ďalším osobám cez svoj pozemok na ďalšie pozemky. Svoj dom celoročne používa od r.1991, býva tam s rodinou, a aj dcéra so svojou rodinou. V roku 2008 sa pokúšal situáciu so žalobcom riešiť so synom žalobcu, ale nepodarilo sa to, navrhol susedom riešenie, aby si každý ubral zo svojho pozemku na vyrovnanie podielov kvôli vymedzeniu cesty. Žalovaný potvrdil, že jeho otec v r.1967 postavil drôtený plot, a pred ním ešte postavil iný plot, bez pozemku pre cestu.

V auguste 2010 žalovaný postavil základy múrového oplotenia a ponechal priestor cca 85-90 cm na prechod k pozemku žalobcu a k ďalšiemu pozemku.

18. Svedkyňa M. manželka žalobcu) na pojednávaní dňa 16.2.2012 uviedla, že už v roku 1964, kedy sa im narodil prvý syn, vybavovali s manželom pozemok v C. išlo o veľký pozemok, preto manžel zohnal ešte dvoch ďalších kolegov p. I. s ktorými sa dohodli na rozdelení jedného veľkého pozemku na tri rovnaké časti. Spočiatku sa pozemok neoplocoval. Manžel jej oznámil, že sa s otcom žalovaného a s p. M. sa dohodli, že prístup na ich pozemky bude cez pozemok O., a od roku 1964 takto prichádzali na svoj pozemok. Uviedla, že auto si kúpili v r.1976 a mali ho do r.2000 a počas toho nepretržite na pozemok chodili cez pozemok žalovaného autom, pričom nikdy neboli žiadne problémy, často sa spoločensky stretávali pri chate, otec žalovaného nikdy žiadne výhrady voči užívaniu tohto pozemku nemal. Čo sa týka ohradenia pozemku, tak od r.1964 pozemok žalovaného bol ohradený tak, že boli ohradené tri strany pozemku, okrem tej, ktorá spájala pozemok žalobcu a žalovaného, po dostavbe domu cca 2-3 roky po kúpe pozemku ohradil aj túto stranu pozemku. V r.1964 bol postavený plot pomimo cesty, ktorá sa užíva na prízjazd a príchod na pozemok žalobcu, teda cesta bola mimo pozemku žalovaného a až po asi dvoch rokoch oplotil svoj pozemok tak, že cesta je už vnútri oplotenia. Svedkyňa ďalej uviedla, že naposledy svojím autom na chatu prišli cez pozemok žalovaného v r.2000, potom už len so synovým autom a naposledy to bolo na jar 2009, kedy im doviezol nejaký nábytok na chatu. Potom bol už vjazd žalovaným zamedzený a to nielen pre žalobcu, ale aj pre pána M. ktorý kúpil dom v dražbe po p. U. v roku 2005, a od roku 2008 mu tiež zo strany žalovaného bolo bránené v prejazde. K inžinierskym sieťam uviedla, že p. U. si natiahol elektriku od nich, za či im dal určitú finančnú čiastku a prípojka vody mala byť pôvodne vykopaná na pozemku žalovaného, ale potom bola vykopaná na inom pozemku, iného suseda a odtiaľ sa dotiahla k nim. Uviedla, že žalovaný im priamo nebránil pri údržbe alebo oprave inžinierskych sietí nachádzajúcich sa na jeho pozemku, iba naznačoval, že sa to môže stať.

19. Na pojednávaní dňa 16.2.2012 vypovedal aj svedok T. ktorý je priamym susedom žalobcu. Uviedol, že v roku 2005 pozemok a chatu nadobudol v rámci dražby, ktorú využíva ako rekreačnú chatu, pričom v rámci dražby bol dražobcom oboznámený o možnosti prejazdu cez pozemok žalovaného k svojmu pozemku a upozornený na to, že na pozemku žalovaného nie je pre prejazd vecné bremeno, dražobca mu súčasne odovzdal kľúč od bráničky stojacej na pozemku žalovaného. Svedok uviedol, že iná možnosť prejazdu na jeho pozemok nikdy nebola a nie je, jazdil na chatu s autom, aj jeho deti s vlastnými autami, nebol s tým žiaden problém až do roku 2008-2009, kedy žalovaný naznačoval, že jeho pozemok sa už nebude využívať ako prízjazdová cesta. Postavil tam lešenie a zostal tam už len prístup na prechod, čo však neodôvodnil. Okolo r. 2008 sa stretli všetci traja, teda žalobca, žalovaný a svedok za účelom riešenia tejto situácie zriadením vecného bremena za odplatu, že žalobca dá časť svojho pozemku žalovanému a svedok navrhol, že odkúpi časť pozemku odporcu užívanú na prejazd, na čo mu odvetil, že by sa nedoplatil. Svedok uviedol, že túto cestu pre prejazd vozidlom potrebuje mať k dispozícii nielen pre svoju vlastnú potrebu, teda pre prejazd svojím motorovým vozidlom na svoju chatu, ale aj pre iné vozidlá, napríklad pre opravárov, pre rekonštrukciu, ale aj pre vozidlá hasičov, či záchranky. Svedok pripustil, že by bolo rozumné aj finančné vyporiadanie ohľadom užívania pozemku žalovaného, ako cesty cesty, pokiaľ by sa jeho činnosťou urobili zásahy do pozemku žalovaného.

20. Ďalej na pojednávaní dňa 16.2.2012 vypovedal svedok M. ktorý je susedom oboch účastníkov konania v C. svoj pozemok kúpil pred 44 rokmi, v tom čase žalobca a žalovaný už svoje pozemky mali a k dohode medzi žalobcom a otcom žalovaného, p. I. nevedel nič uviesť. Potvrdil, že žalobca a jeho rodina bez problémov chodili na svoj pozemok autom, nevedel som o žiadnych problémoch, dozvedel sa o tom až pred dvoma rokmi a rovnako videl, že aj p. M.c chodili na svoje pozemky autom.

21. Na pojednávaní dňa 5.6.2012 právna zástupkyňa žalovaného uviedla, že v prvom výroku žaloby žalovaný nedal dôvod na podanie žaloby, pretože vo výkone práva nebolo žalobcovi nikdy bránené, a žalovaný súhlasí s právom prechodu cez jeho pozemok. Čo sa týka druhého výroku o právo prejazdu, tak takáto dohoda nikdy nebola, iba žalobca svojvoľne toto právo využíval, čo však ešte neznamená, že bola dohoda uzavretá, preto žalobca nemohol nikdy toto právo vydržať. Tretí výrok ohľadne uloženia inžinierskych sietí je nedôvodný, pretože inžinierske siete boli uložené, načo nie je treba zriaďovať vecné bremeno rozhodnutím súdu, toto právo vyplýva dokonca aj zo zákona z § 127 ods. 3 OZ, je to legálne vecné bremeno, a vykonaniu údržby a opráv inžinierskych sietí, zo strany odporcu žalobcovi nikdy nebolo bránené.

22. Na pojednávaní dňa 5.6.2012 vypovedala svedkyňa M. (matka žalovaného a manželka B.) tak, že spolu so žalobcom v roku 1965 kupovali pozemky, pričom jej manžel vybavoval všetko ohľadne kúpy pozemkov. Uviedla, že bola osobne s manželom a pánom M. pritom, ako sa dohadovali o rozdelení pozemku na tri časti, kúpili si spodný pozemok, pretože mali 4 deti, ale nikdy nerozprávali o tom, ako sa bude ich pozemok využívať. Pozemok si oplotili hneď na začiatku vcelku, aj zo strany od p. M. ale

oni kolíky posunuli trochu nižšie, čím im zmenšili ich pozemok. Cez ich pozemok chodil p. M. a aj iní, ktorí mali pozemky nad nimi, čo sa im nepáčilo, preto si svoj pozemok oplotili, spočiatku im to nevadilo, lebo p. M. nechodil často na záhradu, dali mu kľúče od bráničky, auto v tom čase ešte nemal, preto ani nemohol autom chodiť na pozemok. Svedkyňa uviedla, že táto situácia sa zmenila až potom, ako si oni kúpili auto okolo r.1968, kedy bráničku pre vstup zmenili na bránu pre motorové vozidlo. A aj od tejto brány mal žalobca kľúče a mohol si ju otvoriť, pretože kľúč sa nezmenil. Avšak užívanie ich pozemku na prejazd motorovým vozidlom žalobcom sa im nepáčilo, lebo cez pozemok nielen prechádzali, ale aj cúvali, otáčali sa na ich pozemku, ďalej napríklad zložili si pod ich oknami hnoj keď nevedeli vyjsť do kopca na svoj pozemok. Pokúšali sa o tom s nimi rozprávať a navrhovali, aby im za užívanie pozemku dali ako náhradu časť ich pozemku, ale s týmto nesúhlasili, o finančnej náhrade sa nerozprávali. Svedkyňa uviedla, že keď kupoval pozemok sused pán M. tak osobne bola prítomná, ako ho jej syn upozorňoval na to, že cez ich pozemok autom nebude môcť chodiť, a pán M. s tým súhlasil. K skutočnosti, kedy postavil chatu žalobca, ako ju stavala a ako vozil na stavbu materiál svedkyňa uviedla, že si to nevšimla, ale chodil cez ich dvor a skladoval tam niekedy aj materiál. Svedkyňa vo svojej výpovedi uviedla, že k dohode o tom, akým spôsobom, za čo a či vôbec môže žalobca chodiť cez ich pozemok uviedla, že k takejto dohode nedošlo, že žalobca sa nikdy nestaral o túto cestu a táto cesta bola urobená tak, že jej manžel uložil betónové dlaždice do zeme až po príchode k ich domu a smerom k žalobcovmu pozemku už bola len tráva, po ktorej autom chodil žalobca.

23. Právny zástupca žalovaného vo svojom vyjadrení zo dňa 9.11.2012 navrhol, aby súd návrh žalobcu v celom rozsahu zamietol z dôvodov, že žalobcovi nikdy nebol bránený prechod pešo cez pozemok k jeho nehnuteľnosti má žalovaný za to, že návrh žalobcu o určenie, že vydržaním došlo k nadobudnutiu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu spočívajúceho v práve na prechod pešo je neopodstatnený. Toto právo prechodu žalobca mal, má a v jeho výkone mu nikdy nebolo bránené. Dané právo stále zachované, pričom nie je ohrozené ani stavbou oplotenia, čo vyplýva aj z jednotlivých svedeckých výpovedí, čo potvrdila aj manželka žalobcu vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 16.2.2010, kedy uviedla, že žalovaný napriek tomu, že púšťal voľne psa na svojom vlastnom pozemku, jej vždy umožnil prechod cez pozemok. Žalovaný súhlasí s právom prechodu cez jeho pozemok, pričom za týmto účelom dokonca časť svojho pozemku pre prechod pešo vymedzil v rozsahu vyčlenenom Geometrickým plánom č. XXX/XXXX vyhotoveným dňa 3.11.2010, preto považuje návrh v tejto časti za nedôvodný. Právo prejazdu cez Pozemok doposiaľ žalobca nemal a ani nemá, keďže v danom prípade neboli pri prejazde žalobcom cez pozemok motorovým vozidlom splnené zákonom stanovené podmienky na vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu spočívajúceho v práve prejazdu motorovým vozidlom cez pozemok. K inžinierskym sieťam právny zástupca žalovaného uviedol, že tieto už boli na pozemku žalovaného uložené, preto nie je potrebné rozhodovať o určení, že vydržaním došlo k nadobudnutiu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu spočívajúceho v uložení inžinierskych sietí a pri údržbe a oprave inžinierskych sietí nikdy nebolo žalobcovi zo strany odporcu bránené.

24. Právny zástupca žalobcu sa vyjadril dňa 3.12.2012 k podaniu právneho zástupcu žalovaného v tom zmysle, že právnym dôvodom vydržania práva pre žalobcu je práve ústna dohoda o výkone tohto práva, t.j. práva prechodu a prejazdu cez pozemok otca žalovaného. Žalobca bol teda dobromyseľný od r. 1965 v tom, že mu právo prechodu a prejazdu cez pozemok otca žalovaného patrí, pričom toto právo aj reálne vykonával po zákonom stanovenú vydržaciu dobu 10 rokov, preto toto právo vydržal. Navyše vykonával právo prechodu a prejazdu na predmete-nehnuteľnosti, ktorá je spôsobilým predmetom vydržania, preto všetky zákonné podmienky vydržania na strane žalobcu boli splnené najneskôr 1.1.1992 (pri aplikácii prechodných ustanovení Občianskeho zákonníka § 865 ods. 3 a § 872 ods.1,6). Aj v tomto prípade má žalovaný možnosť kedykoľvek odpojiť žalobcu od vodovodného pripojenia. Na základe toho právny zástupca žalobcu navrhol, zmenu žaloby.

25. Súd uznesením č.k. 38C/317/2010-117 dňa 15.1.2013 pripustil zmenu žaloby podľa návrhu žalobcu zo dňa 10.12.2012 v znení, „súd určuje, že žalobca nadobudol vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúce v práve na prechod pešo, prejazd autom po pozemku žalovaného parcela KN - C, parc. č. XXXX/X o výmere 155 m², druh pozemku: orná pôda, vzniknutej z pozemku žalovaného KN - C, parc. č. XXXX. o výmere 969 m², druh pozemku: orná pôda zapísaného na Liste vlastníctva č. XXX, kat. územie C. na základe geometrického plánu č. XXX/XXXX vyhotoveného dňa 3.11.2010 spoločnosťou SK GEO s.r.o., Ťahanovské riadne 81, Košice, IČO: 44 715 323, na uloženie vodovodnej a elektrickej prípojky na nehnuteľnostiach žalovaného parcela KN - C, parc. č. XXXX/X o výmere 155 m², druh pozemku: orná pôda a parcela KN - C, par. č. XXXX/X o výmere 814 m², druh pozemku: orná pôda, vytvorených z pozemku žalovaného parcely KN - C, parc. č. XXXX o výmere 969 m², druh pozemku: orná pôda zapísaného na Liste vlastníctva č. XXX, kat. územie C. na základe geometrického plánu č. XXX/XXXX . vyhotoveného dňa 3.11.2010 spoločnosťou SK GEO s.r.o.,

Ťahanovské riadne 81, Košice, IČO: 44 715 323. Žalovaný je povinný trpieť vykonávanie práva prechodu či prejazdu žalobcu a uloženie vodovodnej a elektrickej prípojky cez jeho pozemky zaťaženými vecným bremenom. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

26. Právny zástupca žalobcu písomným podaním zo dňa 14.2.2013 doplnil vyjadrenie ohľadne tretieho nároku t.j. ohľadne oznámenia času uloženia inžinierskych sietí na pozemku žalovaného tak, že elektrická prípojka bola uložená v roku 1969 žalobcom a otcom žalovaného spoločným vykopením elektrických káblov v mieste príjazdovej komunikácie po dom žalovaného, od domu žalovaného (z rozvodnej elektrickej skrine, ktorá má poistky pre žalobcu) pokračuje cez pozemok žalovaného prípojka k pozemku žalobcu. Žalovaný teda má možnosť kedykoľvek odpojiť žalobcu od pripojenia na elektrickú sieť. Vodovodná prípojka bola vybudovaná a uložená žalobcom a otcom žalovaného v roku 1989, je napojená na šachtu suseda, vlastníka parcely č. XXXX/X, . od tejto parcely je vedená do pivnice domu žalovaného a z pivnice domu odporcu na pozemok žalobcu. Aj v tomto prípade má žalovaný možnosť kedykoľvek odpojiť žalobcu od vodovodného pripojenia.

27. Právny zástupca žalobcu písomným podaním zo dňa 25.4.2013 súdu oznámil, že medzi účastníkmi došlo k stretnutiu za účelom prejednávania nárokov žalobcu, pričom nárok žalobcu o nadobudnutí vecného bremena uloženia elektrickej a vodovodnej prípojky bol účastníkmi odsúhlasený v znení podľa uznesenia zo dňa 15.1.2013 a účastníci zhodne navrhujú, aby súd o tomto nároku rozhodol v súlade s §153a ods.1 O.s.p., a z titulu tohto nároku si účastníci nebudú uplatňovať trovy konania. Nárok na prejazd ostáva naďalej sporný. Nárok na prechod nie je sporný, ale odporca tento prechod chce umožniť žalobcovi len v rozsahu vybudovaného múrika (80-90 cm), s čím žalobca nesúhlasí a trvá na rozsahu špecifikovanom v predloženej geometrickom pláne.

28. Právny zástupca žalovaného dňa 26.4.2013 zopakoval, že právo prechodu nie je sporné v rozsahu, v akom odčlenil časť parcely, k právu prejazdu uviedol, že toto právo je naďalej sporné a k právu uloženia inžinierskych sietí navrhol formuláciu výroku tak, aby súd určil, že žalobca nadobudol vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúcemu v práve žalobcu užívať už existujúcu vodovodnú a elektrickú prípojku nachádzajúcu sa na nehnuteľnosti odporcu- pozemku parcely č. XXXX, o výmere 969m² zapísanom na liste vlastníctva č. XXX, okres: C.29. Súd uznesením č.k.38C/317/2010-147 zo dňa 20.6.2013, v spojení s uznesením č.k.38C/317/2010-151 zo dňa 12.7.2013, a uznesením č.k.38C/317/2010-161 zo dňa 24.1.2014 nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru Geodézie a kartografia.

30. Ako vyplýva zo Znaleckého posudku (geometrického plánu) znalca T. z odboru geodézia a kartografia pod číslom X/XXXX zo dňa 28.4.2014 vo veci priznania práv a prechodu, prejazdu a práv k uloženej vodovodnej, elektrickej prípojke na parcele č.XXXX, znalec navrhol právo prechodu v šírke 1,3 m, čo zaberie 71m² pozemku žalovaného a právo prejazdu v šírke 2,60m (1,3m+1,3m), čo spolu s právom prechodu zaberie 140m² (71m²+69m²), a právo prístupu k vodovodnej a elektrickej prípojke v šírke 1,50 m (0,75m od osi prípojky na obe strany), čo zaberie 44m². K právu prechodu v šírke 1,30m znalec uviedol, že je dostatočné aj na bezpečný prechod človeka na invalidnom vozíku.

31. Dňa 15.5.2014 právny zástupca žalobcu oznámil súdu, že súhlasí so závermi znaleckého posudku.

32. Právny zástupca žalovaného dňa 2.6.2014 k znaleckému posudku uviedol, že nesúhlasí s výmerou pozemku v šírke 1,30 m, ktorú znalec vyznačil v znaleckom posudku pre právo prechodu, nakoľko toto právo fakticky zasahuje do vlastníckeho práva, preto by tento zásah mal byť urobený s prihliadnutím na účel a charakter vecných bremien len v nevyhnutnej miere, nie neobmedzene, a len tak, aby čo najmenej žalovaného zaťažoval. Žalovaný umožnil právo prechodu žalobcovi v dostatočnej šírke 0,80m tak, že je po danom úseku možný prechod s fúrikom či vozíkom, čo bolo zdokumentované aj fotografiami predloženými v tomto súdnom konaní.

33. Právny zástupca žalovaného písomným podaním doručeným súdu 17.9.2014 navrhol doplnenie znaleckého posudku na ďalšie otázky.

34. Právny zástupca žalobcu dňa 19.9.2014 opäť navrhol zmenu žaloby, ktorá bola súdom pripustená uznesením zo dňa 16.9.2014 uznesením pod č.k.38C/317/2010-207 zo dňa 1.10.2014 (práv 8.10.2014) v znení „Určuje sa, že žalobca ako vlastník pozemku, KN - C, parc. č. XXXX o výmere 1055 m², druh pozemku: orná pôda, ktorý je zapísaný na L. vedeného U. nadobudol vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúce v práve vlastníka pozemku, KN - C, parc. č. XXXX . na prechod pešo cez pozemok KN - C, parc. č. XXXX o výmere 969 m², druh pozemku: orná pôda zapísaného nQ., obec C. katastrálnym odborom v rozsahu dielu 1 o výmere 71 m² vyznačenom v geometrickom pláne č. XX C/XXX/XXXX-X/XXXX, ktorý vyhotovil dňa 14.4.2014 T. znalec z odboru geodézia a kartografia a úradne overil katastrálny úrad dňa 28.4.2014 pod č. XXX/XXXX. Určuje sa, že žalobca ako vlastník pozemku, KN - C, parc. č. XXXX o výmere 1055 m², druh pozemku: orná pôda, ktorý je zapísaný na LV č. XXXX, kat. územie C. vedeného U. katastrálnym odborom nadobudol vydržaním právo zodpovedajúce

vecnému bremenu spočívajúce v práve vlastníka pozemku, KN - C, parc. č. XXXX na prejazd autom cez pozemok KN - C, parc. č. XXXX o výmere 969 m², druh pozemku: orná pôda zapísaného na LV č. XXX., kat. územie C. vedeného Okresným úradom C. katastrálnym odborom v rozsahu dielu 1 o výmere 71 m² a dielu 2 o výmere 69 m² vyznačených v geometrickom pláne č. XX C/XXX/XXXX-2/2014, ktorý vyhotovil dňa 14.4.2014 T. znalec z odboru geodézia a kartografia a úradne overil katastrálny úrad dňa 28.4.2014 pod č. XXX/XXXX. U. rčuje sa, že žalobca ako vlastník pozemku, KN - C, parc. č. XXXX o výmere 1055 m², druh pozemku: orná pôda, ktorý je zapísaný na L. kat. územie C. katastrálnym odborom nadobudol vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúce v práve vlastníka pozemku, KN - C, parc. č. XXXX na užívanie, prevádzku, údržbu, opravu a rekonštrukciu už uloženej vodovodnej a elektrickej prípojky na pozemku KN - C, parc. č. XXXX o výmere 969 m², druh pozemku: orná pôda zapísaného na LV č. XXX, kat. územie C., katastrálnym odborom v rozsahu dielu 1 o výmere 71 m² u elektrickej prípojky a v rozsahu dielu 3 o výmere 44 m² u vodovodnej prípojky vyznačených v geometrickom pláne č. 3X C/XXX/XXXX-X/XXX4, ktorý vyhotovil dňa 14.4.2014 T., znalec z odboru geodézia a kartografia a úradne overil katastrálny úrad dňa 28.4.2014 pod č. XXX/XXXX.. Žalovaný ako vlastník pozemku KN - C, parc. č. XXXX o výmere 969 m², druh pozemku: orná pôda zapísaného na Liste vlastníctva č. XXX, kat. územie C., katastrálnym odborom je povinný trpieť vykonávanie práva prechodu či prejazdu žalobcu a užívanie, prevádzku, údržbu, opravu a rekonštrukciu vodovodnej a elektrickej prípojky žalobcom cez tento pozemok zaťažený vecným bremenom. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania do 3 dní od právoplatnosti rozsudku“.

35. Súd Uznesením č.k.38C/317/2010-212 zo dňa 6.11.2014 súd nariadil doplnenie znaleckého posudku Y.. Dňa 21.1.2015 znalec T.oručil súdu Doplnenie č.1 k Znaleckému posudku Y. zo dňa 20.1.2015, v ktorom k položeným otázkam žalovaného uviedol, že nevie zodpovedať na otázku „aká je nevyhnutná výmera pozemku na výkon práva prechodu“, tento pojem je pri riešení a vypracovaní geometrického plánu na vyznačenie vecných bremien ako technického podkladu neznámy, znalec nemôže riešiť právne otázky, preto predložil návrh rozsahu vecného bremena súdu, ktorý o tom rozhodne. K otázke, kde v geometrickom pláne je zakreslené právo prejazdu a žumpa, znalec uviedol, že žumpa, resp. pozemok na ktorom je žumpa nie je evidovaný v katastri nehnuteľností a nebol ani predmetom spracovania v GP. V prílohe Doplnenia č. 1 k ZP Y.e grafické znázornenie GP a zákres žumpy na pozemku odporcu.

36. Právny zástupca žalobcu v písomnom podaní doručenom súdu dňa 11.2.2015 uviedol, že ako to vyplýva aj zo zakreslenia znalcom, to, čo žalovaný nazýva žumpou, nie je žumpa, ide o dodatočne (po zrealizovaní stavby rodinného domu) niekedy pred rokom 1989 vykopanú jamu o výmere 100x100x100 cm, slúžiacu ako trativod odpadu z kanalizačného potrubia domu žalovaného. Je to jama zrealizovaná bez stavebného konania a projektovej dokumentácie. Právo vyplývajúce z prejazdu bolo využívané v rovnakom rozsahu aj po výkope tejto jamy, ktorá bola prikrytá trapézovým plechom.

37. Právny zástupca žalovaného v písomnom podaní zo dňa 20.3.2015 k doplnenému znaleckému posudku uviedol, že i keď žalovaný súhlasil s právom prechodu pešo cez jeho pozemok v šírke 80cm bezodplatne, nemôže súhlasiť s tým, aby bolo vykonávané právo prechodu v šírke 1,3m bez akejkoľvek náhrady. Žalovaný požaduje, aby súd v tomto konaní v súlade so zásadou hospodárnosti konania rozhodol aj o náhrade za vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu pešo cez pozemok žalovaného. Z uvedeného vyplýva, že je potrebné skúmať nevyhnutnú šírku práva prechodu pešo cez pozemok žalovaného. Až na základe spoľahlivého zistenia tejto šírky bude možné rozhodnúť o práve prechodu a o náhrade za vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu pešo cez pozemok žalovaného.

38. Na pojednávaní dňa 18.9.2015 právny zástupca žalovaného uviedol, že žalovaný nespochybňuje v nevyhnutnej miere právo prechodu žalobcu po svojej parcele, ale len v nevyhnutnej výmere pozemku, to znamená, že nie tak, ako je určená znalcom v geometrickom pláne. Navrhol vykonať miestne zisťovanie súdom, napríklad či je vecné bremeno v rozsahu v nevyhnutnom alebo primeranom tak, ako to určil znalec v geometrickom pláne. Ďalej čo sa týka práva prejazdu, tvrdíme aj naďalej, že toto právo žalobcovi nevzniklo, a vo veci vydržania práva uloženia inžinierskych sietí zotrval na svojich vyjadreniach, o tom, že tento nárok žalobcu je tiež nedôvodný.

39. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní dňa 18.9.2015 uviedol, že v súvislosti s tretím nárokom ohľadne inžinierskych sietí už v priebehu tohto konania došlo medzi účastníkmi k dohode o tomto nároku, a v ich podaní právny zástupca žalovaného zo dňa 24.3.2013 navrhol aj znenie výroku pre rozhodnutie súdu v tejto časti. Ohľadne práva prechodu, uviedol, že ani jeden termín, ani nevyhnutnosť, ani primeranosť by sa nemali vzťahovať na tento prípad, pretože tento nie je aktuálny, pretože rozsah práva zodpovedajúceho vecnému bremenu v práve prechodu bol dohodnutý ako právo prejazdu a v rámci neho bolo dohodnuté aj právo prechodu, to znamená, že šírka práva prechodu a ani prejazdu nebola špecifikovaná, ale reálne sa v skutočnosti realizovala motorovým vozidlom od roku 1965 až do roku 2008, kedy bolo fakticky zo strany odporcu vykonávať právo prejazdu žalobcovi.

40. Právny zástupca žalovaného v písomnom podaní zo dňa 8.10. aj napriek tomu, že žalovaný súhlasil s právom prechodu pešo cez jeho pozemok v šírke 80 cm bezodplatne, nemôže súhlasiť s tým, aby bolo vykonávané právo prechodu v šírke 1,3 m bez akejkoľvek náhrady. Z uvedeného dôvodu žalovaný požaduje, aby súd v tomto konaní v súlade so zásadou hospodárnosti rozhodol aj o náhrade za vecné bremeno, spočívajúce v práve prechodu pešo cez pozemok žalovaného za predpokladu, že rozhodne o tom, že právo prechodu bude žalobca vykonávať v šírke 1,3 m.

41. Na pojednávaní dňa 1.12.2015 žalovaný na doplnenie svojej účastníckej výpovede uviedol, že stromoradie na pozemku, ktoré je zachytené na fotografii č. 2 z fotodokumentácie založenej na čl.19 spisu vysadil ešte jeho otec v roku 1975 a bránu pre vjazd motorových vozidiel, ktorá mala zhruba tri metre (1,5m x 1,5 m) a bola z pletiva, postavil jeho otec v roku 1965, ale cez ňu pán M. a ostatní nechodili, chodili autom sčasti po jeho pozemku a sčasti po pozemku suseda napravo od žalovaného, pretože on ešte vtedy nemal oplotenú svoju záhradu. Až neskôr, keď sa začal vedľajší sused sťažovať že mu chodia autom po pozemku, tak v roku 1975 otec postavil bránu, ktorá je tam doposiaľ a ktorú odporca len reparaoval v roku 2000. Žalovaný ďalej uviedol, že na jeho pozemku sú uložené dlažobné obdĺžniky, ktoré boli zabetónované do zeme, a ktoré slúžili ako „cesta“ pre motorové vozidlo, ktoré prechádzajú cez jeho pozemok až k jeho domu, ale na pozemok žalobcu už tieto kocky nevedú, tam už pokračovala len tráva. Žalobcovia

jazdili autom až na svoj vlastný pozemok, ale potom, ako v roku 1998 prestali používať túto príjazdovú cestu motorovým vozidlom, na tomto úseku si postavil pri dome žumpu. Žumpa sa nachádza v priestore vedľa domu na pravej strane, smerom k pôvodnému drôtenému plotu, čo je zhruba 3 metre, a cez tento priestor chodil žalobca autom popri dome žalovaného, ale bolo to už len občas, auto sa tam teda vošlo, po výstavbe žumpy, už tam žalobca nejazdil. Napríklad aj sused, pán M. v roku 2005 už nemohol prejsť autom popri dome žalovaného, pretože už tam bola žumpa a všetko si na svoju chatu nosil ručne. Ďalej uviedol, že ani ďalší sused, pán U. nemohol prechádzať cez jeho pozemok potom, ako bola žumpa postavená, pretože v roku 1995 sa odsťahoval do Bratislavy, rozviedol sa s manželkou a on tam už len veľmi sporadicky prišiel, resp. už vôbec na túto chatu nechodil.

42. Na pojednávaní dňa 1.12.2015 svedkyňa pani M. doplnila, stromoradie, ktoré je vysadené na pravej strane pozemku žalovaného (pohľad zdola) vysadil otec žalovaného a jej manžel, ktorý mu pomáhal vykopávať jamy. Spočiatku nebol do oplotenia pozemku odporcu zahrnutý aj pozemok, po ktorom sa jazdilo autami, ten plot postavili dva metre dovnútra do pozemku žalovaného, a jazdilo sa po časti pozemku žalovaného, cca dva metre na šírku a ešte jedným kolesom aj po pozemku ďalšieho suseda napravo od žalovaného. Neskôr pán I. starší urobil drôtený plot, po ktorej línii potom aj žalobca ťahal oplotenie na svojom pozemku. Ďalej uviedla, že aj potom, ako bola postavená žumpa na pozemku žalovaného, jazdili nepretržite autom na svoj pozemok, potom ako auto dali zošrotovať, každý rok si dali doviezť z blízkeho okolia z družstva hnoj a nebol s tým žiaden problém. Po žumpe jazdil aj horný sused, najprv pán U. ktorý staval dom a bez problémov jazdil na svoj pozemok, vozil tam uhlie, aj vodu a staval tam dom a neskôr aj pán M., ktorý nadobudol tento pozemok v dražbe.

43. Dňa 28.4.2016 sa vykonal dožiadaným súdom v Bratislave II. výsluch T. z ktorého vyplýva, že v čase, keď on kúpil ten pozemok, to bolo v neúspešnom riešení, pretože traja vlastníci pozemkov, ktorí tam boli, chceli urobiť spoločnú cestu s tým, že každý do toho vloží 1,5 m zo svojho pozemku, 3 m šírka cesty, to bolo z počutia, ale nedohodli sa medzi sebou. Nebolo to ani potrebné, lebo dole bolo parkovisko a keď pršalo, aj tak sa tam autom nedalo ísť. Oveľa lepší prístup bol zozadu, ale neskôr to už niekto to kúpil. Keď pozemok kúpil, tak vstup nebol vysporiadaný, vznikla ústna dohoda so žalobcom a žalovaným cca v rokoch 1976 - 1977 iba na prechod peši. Toto právo vykonával tak, že chodil cez bránu (3 m) a všetci spoločníci mali kľúč. V prípade prejazdu sa dalo dohodnúť s žalobcom a žalovaným, nikdy nebol problém. Jazdil motorovým vozidlom na svoj pozemok cez pozemky žalobcu a žalovaného len vtedy, keď potreboval niečo ťažké previesť, tak ich požiadal, a po dohode nebol problém. Čo sa týka nejakých mechanických prekážok na pozemkoch žalobcu a žalovaného, ktoré by mu bránili vo výkone jeho práva, alebo by ho určitým spôsobom obmedzovali, svedok uviedol, že žalovaný mával na ceste auto, ale keď ho požiadal o prechod autom cez pozemok žalovaného, mu auto ochotne dal preč, iné obmedzenia nemal. Cez spoločnú bránu sa dostal motorovým vozidlom na pozemok žalovaného. Autom málo jazdil na pozemkoch žalovaného a žalobcu, cca raz za mesiac, väčšinou cez víkend a to iba vtedy, keď tam potreboval niečo vyviezť, inak parkoval dole na parkovisku. O žumpe na pozemku žalovaného nič nevedel. Dodal, že aj stredný sused (pozn. súdu, žalobca) parkoval väčšinou dole na parkovisku pod pozemkami. Parkovisko bolo cez cestu, ale medzi bráňkou a cestou bol priestor voľný a aj tam sa parkovalo, kde bolo miesto pre 1-2 autá, kde parkoval on a aj stredný sused.

44. Na pojednávaní dňa 22.9.2016 právny zástupca žalobcu k právnej a skutkovej stránke veci v závere uviedol, že žalobca v roku 2010 podal žalobu o určenie, že nadobudol právo zodpovedajúcemu vecnému

bremenu a to prechodu a prejazdu cez parcelu žalovaného KN - C č. XXXX o výmere 1055 m² typ pozemku orgán pôda, na Liste vlastníctva č. XXXX., lokalita C. ako aj právo na užívanie, prevádzku, údržbu, opravu a rekonštrukciu inžinierskych sietí t.j. vodovodnej a elektrickej prípojky. Žaloba bola podaná z dôvodu, nakoľko medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného a pánom M. došlo v roku 1965 k dohode o spoločnej kúpe pozemku od predchádzajúcej vlastníčky Q. keďže parcela bola úzka a dlhá okolo 3277 m², a na parcelu bol prístup len z hlavnej cesty, tak sa dohodli na tom, že túto parcelu kúpia za sebou v rade s tým, že sa dohodli, že nebohý pán I. si kúpi prvý pozemok, druhý bude pozemok žalobcu a tretí pána M. V roku 1965 sa zároveň aj dohodli, akým spôsobom budú na tieto pozemky jazdiť, že to bude po pravej strane smerom od cesty popri plote. V roku 1967 bolo vydané stavebné povolenie na výstavbu rodinného domu pána I. a v tom istom roku bolo vydané aj stavebné povolenie na výstavbu záhradnej chatky žalobcu s tým, že v tomto roku začali aj stavať, teda rodinný dom aj záhrada a boli aj postavené. Realizácia výstavby týchto domov prebiehala prejazdom cez spornú parcelu XXX. Potom tieto parcely boli nerušene užívané jednotlivými stranami sporu až do roku 2008 tento prejazd a prechod bol nerušený. Každý ho užíval tým spôsobom, že mal vlastné kľúče od brány, čiže kedykoľvek prišiel, sám si tú bránu otvoril a zatvoril. Problémy nastali až v roku 2008 a to z dôvodu, že žalovaný fyzicky zabránil prejazdu cez spornú parcelu najprv tým, že tam postavil lešenie na zadnej časti domu, ktoré tam bolo dlho osadené a neskôr začal realizovať výstavbu ochranného betónového múrika, ktorý vraj mal slúžiť na ochranu jeho rodiny a jeho súkromia s tým, že napriek ohláseniu tejto stavby na príslušný stavebný úrad, tento múrik nepostavil na hranici pozemku, ako to bolo ohlásené, ale postavil 80 cm od hranice pozemku a určil, že šírka pozemku na prechod bude 80 cm. Žalobca s tým nesúhlasil, preto bola podaná žaloba. Aj znalec v konaní sa vyslovil, že šírka prechodu v tak dlhom úseku 54 m je neprijateľná vzhľadom aj na súčasný stav klienta, ktorý je odkázaný na invalidný vozík, nie je schopný sám chodiť, ak potrebuje preniesť nejaké bremeno, tak je to problém pri tejto šírke. Čo sa týka úplatnosti, ktorého sa dožaduje žalovaný, bremeno bolo dohodnuté bezodplatne. Preto boli splnené všetky zákonné podmienky, a to dohoda účastníkov už pri kúpe na takéto bremeno aj keď domnelé, ktoré bolo zriadené riadne, je spôsobilé byť obsahom vecného bremena, bola splnená dobromyseľnosť počas celej doby nevyhnutnej na vydržanie a nerušene sa toto právo užívalo od roku 1965, čo sa týka práva prechodu a prejazdu, ostatné lehoty sa odvíjajú od práva užívania inžinierskych sietí. Navrhol nároku v celom rozsahu vyhovieť a zaviazat' žalovaného uhradiť trovy tohto konania.

45. Na pojednávaní dňa 22.9.2016 právny zástupca žalovaného k právnej a skutkovej stránke veci v závere uviedol, že právo prechodu žalovaný nenamieta, ale neuznáva rozsah, v akom by toto právo prechodu malo byť vykonávané. Domnieva sa, že 80 - 90 cm šírky prechodu cez pozemok je dostatočný priestor. Právo prechodu motorovým vozidlom nie je dané, upriamil pozornosť na to, že tak svedkyňa pani I. ako aj svedok pán U. potvrdili, že dochádzalo k rozhovorom o tom, či bude umožnené žalobcovi právo prechodu motorovým vozidlom, avšak k žiadnej konkrétnej dohode nikdy nedošlo, čo obaja svedkovia potvrdili vo svojich svedeckých výpovediach. Preto ak aj žalobca prechádzal motorovým vozidlom cez dané pozemky, čo žalovaný sčepel, tak nešlo o vydržanie. K priznaniu práva zodpovedajúce mu vecnému bremenu spočívajúcu v práve užívania, prevádzky, údržby, opravu a rekonštrukciu už uložených vodovodnej a elektrickej prípojky uviedol, že úprava v zmysle § 127 ods. 3 Občianskeho zákonníka je dostatočná a akékoľvek rozhodnutie súdu v prospech žalobcu priznáva žalobcovi viac práv ako je nevyhnutné. Preto žiadal, aby súd návrhu nevyhovel.

46. Na pojednávaní dňa 16.1.2020 strany sporu zotrvali na doterajších tvrdeniach, nenavrhlí žiadne ďalšie dôkazy, preto súd podľa ust. § 182 CSP vyhlásil dokazovanie za skončené.

Aplikované z á k o n n é ustanovenia :

47. V zmysle § 137 c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

a) splnení povinnosti,

b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,

c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo

d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

48. Podľa § 135a ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.4.1983 do 31.12.1991 vlastníkom veci, ktorá môže byť predmetom osobného vlastníctva, sa stane občan, ktorý má nepretržite v držbe (§ 132a ods. 1) hnutelnú vec tri roky a nehnuteľnú vec desať rokov. Obdobne, pokiaľ nie je ustanovené inak, nadobudne občan aj právo zodpovedajúce vecnému bremenu (§ 132a ods. 2).

49. Podľa § 135a ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o pozemok alebo jeho časť, ktorý má občan nepretržite v držbe (§ 132a ods. 1) desať rokov a ku ktorému by sa inak mohlo zriadiť právo osobného

užívania (§ 199 ods. 1), nadobúda vlastníctvo k pozemku alebo k jeho časti štát; občan nadobúda právo, aby sa s ním uzavrela dohoda o osobnom užívaní pozemku v rozsahu uvedenom v § 200. Ak výmera pozemku je väčšia než najvyššia prípustná výmera podľa § 200 a ak podľa územného plánu alebo územného rozhodnutia možno prenechať do osobného užívania viac častí tohto pozemku, má občan právo vybrať si len jednu z týchto častí, ku ktorej sa potom ako k samostatnému pozemku dohodou zriadi právo osobného užívania.

50. Podľa § 135a ods. 3 Občianskeho zákonníka takto však nemožno nadobudnúť vec z majetku v socialistickom vlastníctve alebo vec, ku ktorej má socialistická organizácia právo užívania podľa osobitných predpisov.*) Takto nemožno nadobudnúť ani právo k pozemku, ktorý je v socialistickom vlastníctve alebo ku ktorému má socialistická organizácia právo užívania podľa osobitných predpisov.*)

51. Podľa § 135a ods. 4 Občianskeho zákonníka do doby podľa odsekov 1 a 2 si občan môže započítať dobu, po ktorú jeho právny predchodca mal vec nepretržite v držbe alebo nepretržite vykonával právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

52. Podľa § 135b ods. 1 Občianskeho zákonníka vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci a toho, komu patrí právo osobného užívania pozemku, v prospech niekoho iného tak, že sú povinní niečo trpieť, niečo konať alebo niečoho sa zdržať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo s osobným užívaním určitého pozemku, alebo patria určitej osobe.

53. Podľa § 135b ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ sa účastníci nedohodli inak, je ten, kto je na základe práva zodpovedajúceho vecnému bremenu oprávnený užívať cudziu vec, povinný znášať primerané náklady na jej zachovanie a opravy; ak ale vec užíva aj jej vlastník alebo ten, komu patrí právo osobného užívania pozemku, je povinný tieto náklady znášať podľa miery spolužívania.

54. Podľa § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka vecné bremená vznikajú zo zákona, rozhodnutím oprávneného orgánu, písomnou zmluvou a na základe závetu; právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť aj výkonom práva (§ 135a). Na účinnosť zmluvy, z ktorej sa nadobúdajú práva zodpovedajúce vecným bremenám, je potrebná jej registrácia štátnym notárstvom.

55. Podľa § 135c ods. 2 Občianskeho zákonníka zmluvou môže zriadiť vecné bremeno vlastník nehnuteľnosti, ten, komu patrí právo osobného užívania pozemku a socialistická organizácia, ktorá má právo užívania podľa osobitných predpisov.*) Ten, komu patrí právo osobného užívania pozemku, môže vecné bremeno zriadiť len so súhlasom vlastníka pozemku.

56. Podľa § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka vecné bremená prechádzajú s vlastníctvom veci alebo s právom osobného užívania pozemku na nadobúdateľa.

57. Podľa § 135c ods. 4 Občianskeho zákonníka vecné bremená zanikajú zo zákona, rozhodnutím oprávneného orgánu alebo písomnou zmluvou. Na účinnosť zmluvy, z ktorej zanikajú práva zodpovedajúce vecným bremenám, je potrebná jej registrácia štátnym notárstvom.

58. Podľa § 135c ods. 5 Občianskeho zákonníka vecné bremeno zanikne, ak nastanú také trvalé zmeny, že vec už nemôže slúžiť potrebám oprávnenej osoby alebo prospešnejšiemu užívaniu jej nehnuteľnosti, prípadne pozemku, ku ktorému sa zriadilo právo osobného užívania; prechodnou nemožnosťou výkonu práva vecné bremeno nezaniká.

59. Podľa § 135c ods. 6 Občianskeho zákonníka ak zmenou pomerov vznikne hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného, môže súd rozhodnúť, že sa vecné bremeno za primeranú náhradu obmedzuje alebo zrušuje. Ak pre zmenu pomerov nemožno spravodlivo trvať na vecnom plnení, môže súd rozhodnúť, aby sa namiesto vecného plnenia poskytovalo peňažné plnenie.

60. Podľa § 135c ods. 7 Občianskeho zákonníka ak právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí určitej osobe, vecné bremeno zanikne najneskoršie jej smrťou.

61. Podľa § 151n ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.01.1992 vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe.

62. Podľa § 129 ods. 1 Občianskeho zákonníka držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba.

63. Podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

64. Podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

65. Podľa § 34 Občianskeho zákonníka právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

66. Podľa § 215 ods.1 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

67. Podľa § 217 ods. 1 prvá veta CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

P r á v n e p o s ú d e n i e :

68. Predmetom sporu je nárok žalobcu na určenie, že nadobudol vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúce v práve prechodu pešo cez pozemok žalovaného KN-C, parc.č. XXXX/X o výmere 155m², druh pozemku: orná pôda, vzniknutej z pozemku žalovaného KN-C, parc. č. XXXX o výmere 969m², druh pozemku: orná pôda zapísaného na liste vlastníctva č. XXX, kat. územie C. na základe geometrického plánu č. XXX/XXXX . vyhotoveného dňa 3.11.2010 spoločnosťou SK GEO s.r.o. (Ťahanovské riadky 81, Košice, IČO: 44 715 323).

69. Vydržanie je osobitný, originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva zo zákona (ex lege) pri splnení zákonom požadovaných predpokladov: 1) musí ísť o spôsobilý predmet vydržania, 2) držba musí byť oprávnená počas celej zákonom ustanovenej doby 3) držba musí byť nepretržitá, pričom pokiaľ ide o nehnuteľnosti, táto doba je desať ročná. Práve najdôležitejším a prvotným predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ veci je počas celej zákonom ustanovenej doby 10 rokov v držbe veci dobromyseľný (bona fide).

Túto skutočnosť súd vždy vyhodnotí objektívne, nie zo subjektívneho hľadiska držiteľa a z hľadiska jeho osobného presvedčenia, že mu vec patrí. Dobrá viera je psychický stav držiteľa, kedy sa držiteľ domnieva, že mu vykonané právo patrí, aj keď tomu tak v skutočnosti nie je. Dobrá viera musí byť podložená konkrétnymi okolnosťami, z ktorých je možné usúdiť, že toto presvedčenie držiteľa je opodstatnené. Okolnosťami, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery sú spravidla týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia práva a svedčiace o poctivosti nadobudnutia, to znamená, tzv. titul uchopenia sa držby (objektívne oprávnený dôvod nadobudnutia držby, napríklad existencia zmluvy, ktorá je pre určitú vadu neplatná).

70. Predmetom vydržania môžu byť podľa §118 ods.1 Občianskeho zákonníka veci, ktoré môžu byť predmetom občianskoprávných vzťahov a sú to veci hnuiteľné alebo nehnuteľné (§119), ďalej pokiaľ to ich povaha pripúšťa aj práva alebo iné majetkové hodnoty.

71. Vo všeobecnosti je možné vecné bremeno charakterizovať ako vecné právo, ktoré obmedzuje vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečo sa zdržať alebo niečo konať (pati, facere, non facere). Vyznačuje sa teda tým, že spočíva v obmedzení vlastníka nehnuteľnosti buď na prospešnejšie využívanie nehnuteľnosti iného konkrétneho vlastníka, alebo na prospech určitej fyzickej alebo právnickej osoby, toto obmedzenie je späté so zaťažou nehnuteľnosťou (obmedzenie vlastníka) v prospech panujúcej nehnuteľnosti. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti alebo patria určitej osobe (§ 151n a nasledujúce Občianskeho zákonníka). Právnym dôvodom vzniku vecného bremena môže byť, rovnako ako u vlastníckeho práva zmluva, dedenie, rozhodnutie príslušného orgánu, zákon a vydržanie. Oprávnenie zodpovedajúce vecnému bremenu teda možno nadobudnúť aj vydržaním.

72. V danom spore ide o žalobu v zmysle § 137 c) CSP, a to o rozhodlo o určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Ide teda o situáciu, kedy vecné bremeno nie je zapísané v katastri nehnuteľností a žalobca napriek tomu tvrdí, že existuje na základe dohody s otcom žalovaného a následne toto vecné bremeno vydržal. Ide teda o určenie existencie vecného bremena doteraz nezapísaného v katastri nehnuteľností, z čoho možno pre tento spor vyvodzovať naliehavý právny záujem v zmysle § 137 c) CSP.

73. Z listinných dôkazov súd zistil, že žalobca je výlučným vlastníkom pozemku parcely registra C, evidovanej na katastrálnej mape pod parcelným číslom XXXX o výmere 1055m² orná pôda a pod parcelným číslom XXXX o výmere 16m² zastavané plochy a nádvorí (a žalovaný je výlučným vlastníkom pozemku parcely registra C, evidovanej na katastrálnej mape pod parcelným číslom XXXX o výmere 969m² orná pôda, pod parcelným číslom XXXX o výmere 68m² zastavané plochy a nádvorí a pod parcelným číslom XXXX . o výmere 34m² zastavané plochy a nádvorí, pozemku, ktorý má byť vecným bremenom zaťažený.

74. S ohľadom na jednoznačné právne závery Krajského súdu v Košiciach (sp.zn.č. 5Co/160/2017-344 z 25.1.2018, ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp.zn.č. 8 Cdo/147/2018-396 z 11.9.2019) o tom, že u žalobcu nevznikla oprávnená držba, lebo u neho neexistoval žiaden právny titul držby a to ani domnelý, v dôsledku čoho nemohol byť v držbe od počiatku dobromyseľný, na základe čoho súd konštatuje, že u žalobcu nedošlo k vydržaniu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu spočívajúcim v práve prechodu cez pozemok žalovaného.

75. Najvyšší súd v tomto spore skonštatoval, že tak, ako v prípade subjektu tvrdiaceho, že právnym titulom vydržania nadobudol vlastníctvo nehnuteľnosti, je nevyhnutnou podmienkou existencia titulu objektívne spôsobilého vyvolať vnútorné presvedčenie držiteľa, že nehnuteľnosť mu patrí ako vlastníkovi (že vykonáva oprávnenia vlastníka), zostáva aj v prípade subjektu tvrdiaceho, že právnym titulom vydržania nadobudol právo zodpovedajúce vecnému bremenu, nevyhnutnou podmienkou existencia takého (aspoň domnelého) titulu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať vnútorné presvedčenie držiteľa, že určité právo (napríklad prechodu a prejazdu) vykonáva ako oprávnený z vecného bremena. Existencia takého titulu nebola preukázaná (žalobca od počiatku musel vedieť, že vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu alebo prejazdu cez pozemok žalovaného nebolo možné zriadiť zmluvne - a neskôr, ani na základe ústne uzavretej zmluvy). Podľa názoru dovolacieho súdu by ústne uzavretá dohoda nebola za rovnakých okolností objektívne spôsobilá vyvolať takéto vnútorné presvedčenie ani u žiadneho iného subjektu (išlo o neospravedlňiteľný právny omyl).

76. Podľa prechodného ustanovenia § 868 ods. 1 Občianskeho zákonníka k úpravám účinným od 1. januára 1992 platí, že pokiaľ ďalej nie je uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 1992; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 1992 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov. Žalobca 1. januárom 1992 nemal objektívny dôvod byť subjektívne v presvedčení, že je dobromyseľný držiteľ práva vyplývajúceho z vecného bremena, obsahom ktorého je jeho právo prechodu a prejazdu cez pozemok žalovaného. So zreteľom na to, že „podľa doterajších predpisov“ nemohol byť dobromyseľným držiteľom, dospel najvyšší súd k záveru, že právo zodpovedajúce vecnému bremenu nenadobudol ani 1. januárom 1992.

77. Poukázal na to, že sama skutočnosť, že sa žalobca správa (hoci dlhodobo) spôsobom, ktorý napĺňa možný obsah práva zodpovedajúceho vecnému bremenu (prechádza a jazdí cez pozemok žalovaného), ešte neznamená, že je držiteľom vecného práva (faktické prechádzanie cez pozemok sa v praxi môže uskutočňovať na základe rôznych právnych titulov, ale aj bez právneho titulu).

78. Cez cudzí pozemok možno prechádzať na základe rôznych právnych dôvodov; môže ísť napr. o záväzkový vzťah, môže ísť o výprosu (vlastník pozemku prechádzanie iných osôb cez pozemok trpí bez toho, aby im k tomuto prechádzaniu vzniklo nejaké právo), alebo môže ísť o užívanie cudzieho pozemku ako účelovej komunikácie. Skutočnosť, že sa niekto chová spôsobom naplňujúcim možný obsah práva zodpovedajúceho vecnému bremenu (napr. prechádza cez cudzí pozemok) ešte neznamená, že je držiteľom vecného práva (rozsudok Najvyššieho súdu SR č.k. 4 M Cdo 13/2008).

79. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania (výpovedami strán, svedkov, listinnými dôkazmi) a právnych záverov odvolacieho a dovolacieho konania súd dospel k záveru, že nárok žalobcu na určenie, že vydržal právo zodpovedajúce vecnému bremenu právom prechodu je nedôvodný, pretože u žalobcu nikdy nevznikla oprávnená držba, nakoľko žalobca nemohol byť od počiatku dobromyseľný v držbe práva, pretože nemal objektívny dôvod byť subjektívne v presvedčení, že je dobromyseľný držiteľ práva vyplývajúceho z vecného bremena - práva prechodu, na základe čoho u žalobcu neexistoval žiaden právny titul držby, a to ani domnelý, čím nedošlo k vydržaniu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu žalobcom; a to ani napriek nespornému skutkovému stavu, podľa ktorého žalovaný dobrovoľne umožňuje žalobcovi právo prechodu cez svoj pozemok.

80. Súd v tomto spore s ohľadom na predmet sporu vymedzený žalobou (bod. 71 tohto rozsudku) nemohol rozhodovať o podmienkach iného spôsobu užívania nehnuteľnosti žalovaného žalobcom na podklade dobrovoľnosti, pretože iný spôsob nebol predmetom tohto sporu a iný spôsob nadobudnutia vecného bremena žalobcom (v zmysle ust. § 135c ods. 1 OZ, resp. § 151o ods.1 OZ, napr. písomnou zmluvou, zo zákona, rozhodnutím oprávneného orgánu, na základe závetu, schválenou dohodou dedičov) preukázaný nebol.

81. Vzhľadom na uvedené, súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

T r o v y konania :

82. Podľa § 262 ods.1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

83. Podľa § 255 ods.1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

84. Podľa zásad o náhrade trov konania (§255 CSP) priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

85. O výške trov rozhodne súd po právoplatnosti vo veci samej (§ 262 ods.2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresný súd Košice I., v 3 písomných vyhotoveniach (§ 362 ods.1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Podľa ust. § 365 ods.1 CSP odvolacie dôvody odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods.2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ust. § 365 ods.3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. - o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).